

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки України
26 жовтня 2023 року № 1311

**Правила
проведення Всеукраїнського конкурсу юних дослідників
«Кристали» імені Євгена Гладишевського**

I. Загальні положення

1. Ці Правила визначають порядок організації та проведення Всеукраїнського конкурсу юних дослідників «Кристали» імені Євгена Гладишевського (далі – Конкурс).

2. Конкурс проводиться щорічно з метою пошуку й підтримки обдарованих дітей та учнівської молоді, залучення їх до науково-дослідницької діяльності в гуртках і секціях наукових відділень Малої академії наук учнівської молоді, популяризації знань з хімії та суміжних галузей науки.

3. Основними завданнями Конкурсу є такі:
залучення дітей та учнівської молоді до поглибленого вивчення хімії, інших природничих наук;
розвиток пізнавальних інтересів дітей та учнівської молоді, організація їхньої самостійної та колективної пізнавальної діяльності;
формування наукових основ і практичних навичок проведення наукового дослідження;
формування навичок безпечної роботи з хімічними реактивами, обробки, аналізу та представлення наукової інформації;
стимулювання творчого самовдосконалення обдарованих дітей та учнівської молоді.

4. Конкурс проводиться на засадах добровільності, відкритості, прозорості та академічної доброчесності.

5. Суб'єктами організації та проведення Конкурсу є:
Міністерство освіти і науки України;
органи управління у сфері освіти;
Національний центр «Мала академія наук України»;
Львівський національний університет імені Івана Франка;
комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська обласна Мала академія наук учнівської молоді».

6. МОН:

визначає строки проведення Конкурсу, щорічну тематику Конкурсу, строки подання необхідної документації та інші умови, передбачені цими Правилами (за поданням НЦ «МАНУ»);

оприлюднює на офіційному вебсайті МОН інформацію щодо проведення Конкурсу.

7. Органи управління у сфері освіти:

забезпечують та сприяють проведенню Конкурсу;

оприлюднюють на своїх офіційних вебсайтах інформацію щодо проведення Конкурсу.

8. НЦ «МАНУ»:

здійснює загальну організацію та координацію Конкурсу;

затверджує персональні склади організаційного комітету і журі Конкурсу (за поданням Львівського університету);

щорічно оприлюднює на офіційному вебсайті НЦ «МАНУ» вимоги до оформлення тез і захисту проєктів та інші умови проведення Конкурсу передбачені цими Правилами (за поданням Львівського університету);

затверджує результати Конкурсу;

оприлюднює на своєму офіційному вебсайті інформацію щодо проведення Конкурсу;

забезпечує контроль за дотриманням вимог цих Правил під час проведення Конкурсу.

9. Львівський університет:

забезпечує науково-методичну організацію Конкурсу;

подає для затвердження НЦ «МАНУ» персональні склади організаційного комітету і журі Конкурсу;

щорічно визначає вимоги до оформлення тез і захисту проєктів та інші умови проведення Конкурсу передбачені цими Правилами;

забезпечує контроль за дотриманням вимог цих Правил під час проведення Конкурсу.

10. КЗ ЛОР «ЛОМАНУМ»:

здійснює організаційно-методичний супровід Конкурсу;

забезпечує контроль за дотриманням вимог цих Правил під час проведення Конкурсу;

оприлюднює на своєму офіційному вебсайті інформацію щодо проведення Конкурсу.

11. Інформація про проведення Конкурсу розміщується на офіційних вебсайтах МОН, органів управління у сфері освіти та НЦ «МАНУ», а також у

медіа не пізніше, ніж за тридцять календарних днів до початку проведення Конкурсу.

12. Конкурс під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, запровадження протиепідемічних заходів, у разі введення правового режиму надзвичайного або воєнного стану та окремих випадках проводиться винятково в заочній (дистанційній) формі.

13. Правові відносини, пов'язані із захистом й обробкою персональних даних учасників, здійснюються з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

II. Учасники Конкурсу

1. Участь у Конкурсі мають право брати здобувачі освіти закладів загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти віком від 6 до 18 років включно (далі – учасники).

2. Конкурс проводиться у двох вікових категоріях:
середня – учасники віком від 6 до 12 років включно;
старша – учасники віком від 13 до 18 років включно.

3. На участь у Конкурсі учасник подає лише одну роботу.

4. Кількість учасників, які можуть брати участь у I етапі Конкурсу від одного закладу освіти, не обмежується.

5. У II етапі Конкурсу беруть участь переможці I етапу Конкурсу окремо в кожній віковій категорії.

6. Учасники зобов'язані дотримуватися вимог цих Правил та правил техніки безпеки.

III. Організаційний комітет Конкурсу

1. Для організації та проведення Конкурсу створюється організаційний комітет, персональний склад якого затверджується наказом НЦ «МАНУ» за поданням Львівського університету.

До складу організаційного комітету можуть входити представники МОН (за згодою), НЦ «МАНУ», Львівського університету та КЗ ЛОР «ЛОМАНУМ».

2. До складу організаційного комітету входять: голова, члени

організаційного комітету та секретар.

3. Очолює організаційний комітет голова, який здійснює розподіл доручень між його членами та керує роботою з організації й проведення відповідного етапу Конкурсу.

4. Члени організаційного комітету здійснюють організаційну роботу щодо проведення відповідного етапу Конкурсу та забезпечують порядок його проведення, перевіряють хімічні реактиви для вирощування кристалів щодо їх безпечного використання учасниками.

5. Секретар організаційного комітету Конкурсу:
оформляє документацію щодо проведення та підбиття підсумків відповідного етапу Конкурсу;
сприяє висвітленню результатів відповідного етапу Конкурсу в медіа;
відповідає за зберігання документів і матеріалів щодо проведення відповідного етапу Конкурсу.

IV. Журі Конкурсу

1. Журі Конкурсу створюється з метою забезпечення об'єктивності оцінювання вирощених кристалів і наукових досліджень (спостережень) учасників та визначення переможців і призерів Конкурсу.

2. Журі кожного етапу Конкурсу формується із числа педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників закладів освіти, наукових установ, державних, приватних, громадських організацій (за згодою).

Персональний склад журі затверджується наказом НЦ «МАНУ» за поданням Львівського університету.

3. До складу журі кожного етапу Конкурсу входять голова, члени журі та секретар.

4. Журі очолює голова, який організовує роботу членів журі, проводить засідання журі, бере участь у визначенні результатів оцінювання, переможців і призерів Конкурсу, надає роз'яснення щодо результатів оцінювання Конкурсу.

5. Члени журі:
забезпечують об'єктивність оцінювання вирощених кристалів і наукових досліджень (спостережень) учасників та визначають результати оцінювання, переможців і призерів відповідного етапу Конкурсу.

6. Секретар журі забезпечує зберігання, систематизацію, оформлення документів і матеріалів Конкурсу.

Секретар журі не бере участі в оцінюванні вирощених кристалів і наукових досліджень (спостережень), виступів учасників та визначенні переможців Конкурсу.

V. Умови проведення Конкурсу

1. Конкурс проводиться у два етапи:

I етап – заочний;

II етап – фінальний (Всеукраїнський) – у травні в м. Львів.

2. Строки проведення та щорічна тематика Конкурсу визначаються МОН та повідомляються листом органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим у сфері освіти, органам управління освітою в областях, містах Києві та Севастополі не пізніше ніж за один місяць до початку проведення Конкурсу.

3. Для участі в I етапі Конкурсу необхідно:

учасникам середньої вікової категорії – заповнити онлайн-заявку, розміщену на офіційному вебсайті НЦ «МАНУ», та підтвердити ознайомлення з правилами техніки безпеки під час виконання експерименту у визначений оргкомітетом строк;

учасникам старшої вікової категорії – заповнити онлайн-заявку, розміщену на офіційному вебсайті НЦ «МАНУ», та надіслати тези наукових досліджень (спостережень) українською або англійською мовами у строки та у формі, визначені оргкомітетом.

Вимоги до оформлення тез розміщуються на офіційному вебсайті НЦ «МАНУ».

4. Тези, які не відповідають вимогам, до участі у Конкурсі не допускаються.

5. Учасники середньої вікової категорії відповідно до поданих заявок з 15 до 25 лютого отримують назву речовини та інструкції для вирощування кристалів у домашніх умовах під наглядом дорослих.

Вирощені кристали, належно упаковані та підписані (прізвище та ім'я учасника, клас, заклад освіти, населений пункт, область), учасники середньої вікової категорії надсилають організаторам Конкурсу.

Учасники середньої вікової категорії, які не мають змоги передати кристали, можуть надіслати відеосюжет (або відповідне посилання на нього) тривалістю до 3 хвилин про процес вирощування кристалу та кінцевий результат зі своїми коментарями на електронну адресу crystals.lviv@gmail.com.

6. Журі Конкурсу:

оцінює подані учасниками середньої вікової категорії кристали або відеосюжети та визначає переможців;

розглядає подані учасниками старшої вікової категорії тези наукових

досліджень та визначає учасників II етапу.

7. Список учасників II етапу Конкурсу (середня вікова категорія – 8 осіб, по два переможці в кожній номінації, старша вікова категорія – 24 особи згідно з рейтингом (рейтинг визначається за найбільшою кількістю балів) публікується на офіційному вебсайті НЦ «МАНУ» не пізніше ніж за тридцять календарних днів до початку проведення II етапу.

8. Строки проведення II етапу Конкурсу організатори визначають щорічно та оприлюднюють на вебсайті НЦ «МАНУ» не пізніше ніж за один місяць до початку Конкурсу.

9. II етап Конкурсу для учасників середньої вікової категорії проходить у формі виставки кристалів.

10. II етап Конкурсу для учасників старшої вікової категорії проходить у формі захисту дослідницьких проєктів. Для представлення дослідницького проєкту учаснику надається до 5 хвилин, для відповідей на запитання журі – від 7 до 10 хвилин.

Вимоги до захисту дослідницьких проєктів розміщуються на офіційному вебсайті НЦ «МАНУ».

11. Подані на Конкурс тези наукових досліджень (спостережень) учасників старшої вікової категорії видаються окремим збірником після проведення Конкурсу.

VI. Критерії оцінювання кристалів, тез наукових досліджень і захисту дослідницьких проєктів

1. Кристали, вирощені учасниками середньої вікової категорії, члени журі оцінюють у таких номінаціях: «Найбільший кристал», «Найякісніший кристал», «Найоригінальніший кристал», «Віртуальний кристал».

Критерії оцінювання вирощених кристалів:

«Найбільший кристал»: монокристал (суцільний кристал) з відповідною комбінацією простих форм (габітусом), який має найбільші лінійні розміри;

«Найякісніший кристал»: кристал правильної форми, який є найпрозорішим і має характерне забарвлення, з чітко вираженими гранями та ребрами;

«Найоригінальніший кристал»: кристал, зросток чи агрегат кристалів з найнеповторнішою формою;

«Віртуальний кристал»: логічність, науковість, послідовність представлення процесу вирощування кристалу (відеосюжет тривалістю до 3 хвилин).

Щороку назва хімічної речовини змінюється.

категорії отримують премії імені професора Євгена Гладішевського.

5. Результати проведення Конкурсу затверджуються наказом НЦ «МАНУ» та оприлюднюються на офіційних вебсайтах МОН і НЦ «МАНУ» не пізніше ніж через 15 днів після його завершення.

VIII. Фінансові умови

1. Витрати на організацію та проведення I етапу Конкурсу здійснюються за рахунок коштів відповідних бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

2. Витрати на організацію та проведення II етапу Конкурсу здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законодавством.

**Генеральний
директор директорату**

Ігор ХВОРОСТЯНИЙ